СТАНОВИЩЕ
НА АСОЦИАЦИЯТА НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ ПО УСТОЙЧИВОСТ
ОТНОСНО ПРЕДЛОЖЕНИЕТО ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ
НА ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО

АСОЦИАЦИЯ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ ПО УСТОЙЧИВОСТ (АСУ)

гр. София, бул. "Цариградско шосе" № 125, бл. 3, ет. 2, офис 201

Имейл: office@ssa.bg

Уебсайт – https://www.ssa.bg/

01 април 2024 г.

Уважаеми дами и господа,

В контекста на непрекъснато развиващата се глобална и национална рамка за устойчивост и корпоративна отговорност, Асоциацията на специалистите по устойчивост (АСУ) обединява усилията на специалистите по устойчивост за постигане на трансформация към отговорно бизнес поведение. Като доброволна, нестопанска организация, нашата мисия е не само да утвърждаваме и развиваме професията, но и да осигуряваме подкрепа относно широкото разбиране на концепцията за устойчиво развитие.

Ангажирани със създаването на професионална и обществена среда, която насърчава разбирането и положителното отношение към устойчивостта, ние от АСУ активно работим за повишаване на информираността и познанието за значението на устойчивите практики и широкото прилагане на етичните стандарти.

В този дух, предложението за изменение и допълнение на Закона за счетоводството, касаещо отчитането във връзка с устойчивостта на предприятията, представлява важен момент за изразяване на нашата експертиза и виждания. Вярваме, че прозрачната и научно обоснована отчетност по отношение на въпросите, свързани с устойчивото развитие е фундаментална за постигането на стабилен икономически растеж, който не застрашава планетарните граници, в рамките на които хората могат да живеят и просперират. Настоящият документ представлява нашето становище и предложения за подобрения в законопроекта, с цел да се гарантира, че правната рамка отразява съвременните нужди и научни изводи в областта на устойчивостта.

АСУ изразява убедеността си, че езикът и терминологията, използвани в законодателните текстове, играят ключова роля за точното разбиране и прилагане на директивите и регулациите. По-специално, когато става дума за устойчивост и екологични цели, яснотата и точността на термините са от съществено значение за осигуряването на общо разбиране и ангажираност на всички заинтересовани страни.

I. Общ коментар към законопроекта

АСУ изразява своята подкрепа и позитивна оценка за целите и подходите, заложени в предложения законопроект, който представлява важна стъпка към интегриране на устойчивостта в корпоративните практики и стратегии на предприятията, което е от съществено значение за постигането на дългосрочни екологични, социални и икономически цели.

Целите на законопроекта, насочени към укрепването на екологичната отговорност и прозрачността в дейността на предприятията, са в съответствие със световните тенденции и с мисията и стремежите на нашата организация.

Първоначалните ни впечатления от законопроекта са положителни. Оценяваме ясната ангажираност към устойчивото развитие, която проличава във всички аспекти на предложения текст. Особено важно е признаването на значението на научно обоснованите подходи при определянето на екологичните цели на предприятията, което е основополагащ принцип за постигане на истинска устойчивост.

Въпреки нашата позитивна оценка, ние също така разпознаваме възможността и необходимостта от някои терминологични корекции и уточнения, които биха могли да подобрят текста и да улеснят неговото разбиране и прилагане на национално ниво. Вярваме, че сътрудничеството между заинтересованите страни и законодателите може да допринесе за изграждането на общо разбиране относно устойчивостта и нейната ефективна интеграция в бизнес стратегиите и операциите на организациите. АСУ е готова да предостави своята експертиза и да участва активно в процеса на допълнително обсъждане и усъвършенстване на законопроекта.

II. Конкретни предложения и коментари

Въз основа на задълбочен анализ на предложения законопроект, АСУ представя своите конкретни предложения и коментари по отношение на законопроекта. Желанието ни е да допринесем за постигането на по-висока степен на яснота, съгласуваност и ефективност в текста, така че той да отразява амбициите на Директива **(ЕС) 2022/2464 от 14 декември 2022 г**. (Директивата или CSRD), с която се правят изменения на Регламент (ЕС) № 537/2014, Директива 2004/109/ЕО, Директива 2006/43/ЕО и Директива 2013/34/ЕС, по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта и да подпомогнем успешното ѝ прилагане в национален мащаб. В този контекст, акцентираме върху необходимостта от прецизиране на използваната терминология и формулировки, които считаме за важни за разбирането и прилагането на закона от всички заинтересовани страни. Нашите предложения са разработени с оглед на най-добрите практики и приетите Европейски стандарти за отчитане на устойчивостта (ESRS).

1. Терминологични уточнения:

1.1. Вместо използвания в законопроекта термин **"отчет за устойчивостта"** предлагаме да се използва словосъчетанието **"отчет във връзка с устойчивостта"** – по този начин се подчертава, че отчетността обхваща не само директните действия и резултати, свързани с устойчивостта, но също така връзката и въздействието на предприятието в по-широкия контекст на устойчиво развитие. Устойчивостта сама по себе си е комплексно понятие, съдържащо различни фактори, които се измерват и отчитат. В този смисъл по-удачно би било да се реферира към въпросите, свързани с устойчивостта, вместо директно към нея. Аргумент в подкрепа на това предложение е и текста на Директивата, който говори именно за *отчет във връзка с устойчивостта.*

1.2. Със същите аргументи и термина **"отчитане на устойчивостта"** да се промени на **"отчитането във връзка с устойчивостта"**: Преформулирането подчертава, че отчетността трябва да разглежда широкия спектър от взаимодействия и въздействия, които предприятието има върху устойчивостта, и обратно.

1.3. Следващото терминологично уточнение касае словосъчетанието **"въпросите по устойчивостта"**, което предлагаме да се промени според контекста на съответния текст на **"факторите/аспектите/измеренията на устойчивостта"** или накратко **"въпросите на устойчивостта"**. Тази корекция иска да разшири и уточни фокуса върху комплексното понятие за устойчивост, включващо различни фактори и

измерения, и по този начин да се подобри съответствието с терминологията в Директивата.

2. **Предложение за промяна в чл. 48. ал. 2 т. 2 и чл. 51. ал. 2 т. 2**

От името на АСУ, ние внимателно прегледахме и анализирахме настоящия законопроект в контекста на международните споразумения, с особен акцент върху Делегирания Регламент (ЕС) 2023/2772 на Комисията (Делегирания регламент) и Парижкото споразумение относно изменението на климата (Парижко споразумение). В резултат на този анализ, идентифицирахме и две разпоредби, в които предложеният законодателен текст може да бъде подобрен.

Основната ни забележка се отнася до използването на израза **"убедителни научни доказателства"** в контекста на целите за намаляване на емисиите на парникови газове. След като сравнихме този израз с терминологията, приета в Делегирания Регламент, стигнахме до заключението, че последният използва термина **"научни доказателства"**. Разликата между двата израза е съществена и има потенциал да създаде объркване относно очакванията и стандартите за отчитане.

За да допълним аргументацията си относно използването на изразите *"убедителни научни доказателства"* и *"научни доказателства"* в контекста на целите за намаляване на емисиите на парникови газове, е важно да разгледаме и по-широкия международен контекст и ангажиментите на страната ни, произтичащи от Парижко споразумение в изпълнение на **Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (РКООНИК)** и работата на техническата група на Програмата на Обединените нации за околната среда (United Nations Environment Programme, UNEP).

Основната ни забележка относно използването на израза *"убедителни научни доказателства"* в контекста на целите за намаляване на емисиите на парникови газове идва, за да подчертае несъответствието между националния законопроект и международните изисквания. В този контекст е съществено да се отбележи, че целта за постигане на въглеродна неутралност е залегнала в Парижкото споразумение, където се задава и глобална рамка за действие с цел ограничаване на глобалното затопляне и подчертава значението на научно обоснованите цели като основополагащ елемент за измерването и оценяването на напредъка към постигането на тези цели.

Предложението ни за изменение на законопроекта е мотивирано с необходимостта от ясно и точно отразяване на тези международни ангажименти и стандарти в националното законодателство. Замяната на израза "убедителни научни доказателства" с "научно обосновани" не само улеснява прилагането и проверката на тези цели от страна на експерт-счетоводителите чрез директно валидиране от SBTi, но и укрепва принципите на прозрачност и отчетност в контекста на климатичните действия.

Следва да се има предвид, че макар целите за намаляване на емисиите до 2050 година да са научно обосновани и подкрепени от съществуващата законодателна рамка на ЕС, наличието на *"убедителни научни доказателства"* за възможността за постигането им е предизвикателство и поради липсата на исторически прецедент. Това е допълнителен аргумент за преформулиране на текста в законопроекта, за да се избегне

изискването за **"убедителност"**, което не може да бъде напълно приложимо в текущия международноправен, научен и технологичен контекст.

В Делегирания Регламент също така няма изискване оповестяването да бъде направено в конкретен формат, т.е. „декларация“, което обстоятелство допълнително измества фокуса на изискването за поставяне и преследване на научно обосновани цели от страна на задължените субекти. Декларирането на ангажименти и цели, свързани с устойчивостта и намаляването на емисиите на парникови газове на дадено предприятие, без надлежна верификация и научна основа, може да доведе до проблеми, свързани не само с валидността и достоверността на тези ангажименти, но и с общественото доверие в корпоративните усилия за борба с климатичните промени. В този контекст, изискването за "декларация" от изпълнителен директор (например) по отношение на "научно обосновани цели" без ясен механизъм за независима проверка и анализ би могло да отклони вниманието от насъщната необходимост от точно и надеждно отчитане на въпросите, свързани с климата.

Ето защо, предлагаме следната промяна съответно в чл. 48. ал. 2 т. 2 и чл. 51. ал. 2 т. 2 от текста на законопроекта: **"[...] както и декларация дали целите на предприятието, свързани с екологични фактори, се основават на убедителни научни доказателства"** да бъде заменено с **"[...] както и информация дали целите на предприятието, свързани с екологични фактори, са научно обосновани"**. Тази промяна ще способства за по-ясно и реалистично отразяване на текущите научни разбирания и очаквания и ще улесни прилагането на законопроекта на национално ниво, гарантирайки по-добрата интеграция на принципите на устойчивостта в корпоративните стратегии.

В заключение, АСУ призовава за преглед и промяна на съответните раздели в законопроекта, за да се осигури съгласуваност с международните изисквания и да се подкрепи успешната интеграция на устойчивостта в бизнес практиките на българските предприятия.

III. В заключение

Процесът на обществена консултация предоставя уникална възможност за всички заинтересовани страни да участват активно в законодателния процес, изразявайки своите мнения, предложения и опасения относно предложените текстове. АСУ възприема този процес като съществен компонент за развитието на демократично и отговорно управление, което отразява многобройните гледни точки и интереси на обществото. В този дух, настоящият документ е изготвен, за да представи конкретните ни предложения и коментари относно законопроекта с уговорката, че целенасочените ни усилия бяха съсредоточени само в кратък период от време. Целта ни е не само да изразим нашата позиция, но и да предложим конструктивни решения, които да допринесат за създаването на ефективно законодателство в областта на устойчивостта.

Представяйки тези предложения, АСУ има за цел не само да допринесе към подобряването на съдържанието на законопроекта, но и да насърчи открития и конструктивен диалог между всички заинтересовани страни в процеса на неговото

законодателно развитие. Ние сме убедени, че заедно можем да постигнем напредък към устойчива икономика и общество, което уважава природата, подкрепя социалната справедливост и гарантира икономическата стабилност за бъдещите поколения.

С готовност очакваме да участваме в продължаващите дискусии и да предоставим допълнителна подкрепа и експертиза, където това е необходимо, за да се осигури успешното приемане и прилагане на предложените законодателни инициативи, гарантирайки, че законът отговаря на най-високите стандарти за устойчиво развитие и обществена отговорност.

Работна група на АСУ с ръководител адвокат Десислава Белева и членове: адвокат Антония Желязкова, доц. д-р Радосвета Кръстева-Христова, Светлана Павлова (одитор) и Теодора Борисова - Мениджър „Комуникация, връзки с институциите и обществеността".

С уважение: ....

доц. д-р Марина Стефанова – Председател на АСУ